

A kényszer-paradicsom

Hogyan rekvirálták tizennyolc község paradicsomát a budapesti piac számára — Berczel tanácsnok a főváros téli ellátásáról

Szakértők véleménye szerint esztendőnk óta nem volt olyan jó termés paradicsomban, mint amilyen az idén. Ennek ellenére Budapest mégis csak nagy nehézségek árán tudott paradicsomot kapni, aki nem akarta jóval túlfizetni a maximális árat. Emiatt nagy volt a panasz a háziasszonyok körében. Ez az állapot a mai nappal megszűntnek tekinthető. Legalább is ezt mondotta tudósítónknak dr. Berczel Jenő fővárosi tanácsnok, akinek hatáskörébe tartozik a fővárosi közönségének zöldségfélékkel és főzelékekkel való ellátása. A tanácsnok alábbi érdekes nyilatkozatában mondja el a paradicsom-inség okait és azokat a most már életbe léptetett szigorú rendszabályokat, amelyeket a főváros tanácsának kérelmére Nagy Ferenc államtitkár elrendelt.

— Az időjárás — mondotta — a múlt hetekben nem volt kedvező a paradicsomtermésre. Nem volt meleg és száraz időjárás ahhoz, hogy gyorsan és hamarabb beérhetett volna a paradicsom. Azonban egy bizonyos mennyiség augusztus végén és szeptember elején mégis felérkezett a fővárosba, de ez kevés volt ahhoz, hogy a főváros háztartásai elegendő paradicsomot főzzenek be. Emellett az az áru, amely a fővárosba bejött, nagyrészt nem a fogyasztókhöz jutott, hanem befőzőkhöz, csemegekereskedőkhöz, vendéglősökhöz. Ez az állapot arra készítette a főváros tanácsát, hogy az Országos Közélelmezési Hivatalnál a fogyasztóközönség érdekében erélyes rendszabályokat kérjen. Nagy Ferenc államtitkár ur ezáltal is a legnagyobb készséggel sietett segítségünkre és neki köszönhetjük, hogy ez az állapot megszűnt. Még a múlt héten rendeletet adott ki, amely szerint a váci és gödöllői járások területén termelt paradicsomot a helyszínéről csak szállítási igazolvánnyal lehet elszállítani s kimondotta ez a rendelet azt is, hogy szállítási igazolványokat csak Budapesten adnak ki. *Viszonteladás céljaira csak a főváros tanácsának engedélye alapján szabad a konzervgyárosoknak és a befőzőknek paradicsomot befőzni és csakis olyan mennyiséget, amekkorát a főváros tanácsa megenged.* Ennek az intézkedésnek azonban sajnos nem volt meg a kellő eredménye. A termelők sehol sem akarták a fővárosnak átadni az árut, biztak abban, hogy hátha mégis sikerül külföldi szállítási igazolványokat szerezni és akkor jóval drágábban tudják eladni Bécsnek a paradicsomot.

— Amikor láttam, hogy a helyzet így tarthatatlan, ismét az államtitkár urhoz fordultam, aki erre a váci és gödöllői járás területén termelt paradicsomot rekvirálta a fővárosi közönsége részére. Ez néhány nappal ezelőtt történt, az eredmény azonban már ma mutatkozik. A két járás összes községeiből a háziszükségleten felüli paradicsomot mindenki tartozik Budapestre beszállítani. A termelőt a községi jegyző igazolvánnyal látja el, ezen az igazolványon ki van tüntetve, hogy az illető milyen mennyiséget hoz be a fővárosba, de az is rajta van az igazolványon, hogy a paradicsomot melyik vámon keresztül kell beszállítani. A jegyzők nekünk minden nap jelentést tesznek arról, hogy melyik vámnál ki és mennyi paradicsomot hoz be másnap, mi viszont már az előző napon a jegyzők telefonjelentései alapján közöljük a rendőrfőparancsnoksággal, hogy az egyes vámonknál beérkező paradicsomos szekereket az ott szolgáló teljesítő rendőröknek hova, melyik piacra kell dirigálniuk. A vámnál a szekér mellé nyomban rendőr kerül, aki elkíséri azt a piacra és ott jelen van a paradicsom elárúsításánál is. A piacon a termelő köteles a paradicsomot kicsinyben a közönségnek eladni, kilogrammonként egy koronáért, míg a termelőhelyen ezért csak ötven fillért kapna. A beszerzési csoportok szintén kaphatnak árut.

— Tegnap már hetven kocsi jött be, mintegy hat-hétszáz métermázsával, máris száznegyven kocsi van jelezve, de az eső miatt ennek csak a fele érkezett meg. Konzervgyárnak engedélyt paradicsomfőzésre csak akkor fogunk kiadni, ha a háztartások szükséglete biztosítva lesz. Ha a főváros utcáin rendőri asszisztencia nélkül megy végig egy paradicsomos szekér, a paradicsom tulajdonosát a legközelebbi rendőr nyomban igazoltatja és az árut szétosztatja. Nagyban senki nem vásárolhat viszonteladásra paradicsomot. Ezzel egyidőben beszüntettünk a pestmegyei falvakban mindennemű nagybani befőzést. A Hatósági Zöldségárusítás mindössze néhány kocsit vesz át, de ezt is a fővárosi közönségéhez juttatja az elárúsító helyeken.

Berczel tanácsnok ezután arról is nyilatko-

zotti, hogy a téli hónapokban miként történik Budapest közönségének burgonyával való ellátása.

— Intézkedtem már olyan irányban — mondta — hogy az október elsején kiosztásra kerülő élelmiszerjegyekkel együtt kiosztandó burgonyajegyeket ne csak októberre, novemberre és decemberre adják ki. Minden fővárosi háztartás október elsején e három hónapra szóló burgonyajeggen kívül megkapja még a januári, februári és márciusi burgonyajegyeket is. Ezt azért tesszük így, mert a burgonyafelhozatal arányában a lakosságot egyszerre március végéig akarjuk ellátni burgonyával, hogy téli szükségletét a fagy beállta előtt, az őszi hónapokban mindenki beszerezhesse. Erre a célra hater ezer vagon burgonyára van szükségünk. A burgonyatermés jó volt, ez a mennyiség rendelkezésre áll és minden attól függ, hogy a vasut fel tudja-e szállítani ezt a mennyiséget.

— Az ipartelepek, beszerzési csoportok és szövetkezetek a tagjaiktól beszédett burgonyajegyek ellenében egy tételben és egy helyen kapják meg a szükséges mennyiséget. A lakosságnak azt a részét, amelyik bármilyen ok miatt nem akarja a hat hónapra szóló mennyiséget egyszerre kivenni, mi látjuk el, erre a célra megfelelő mennyiséget fogunk elraktározni és ezt egyrészt az üzem árusító helyein, másrészt kereskedők útján hozzuk forgalomba. A burgonya ára olcsóbb lesz, a fogyasztó negyven-ötven fillérért jut majd egy kilogramm burgonyához.

Elmondotta még Berczel tanácsnok, hogy előreláthatólag az idén sem fözalékben, sem gyümölcsben nem lesz hiány, vöröshagymából bő termés van és a főváros szükségletét biztosította. Bár a káposztatermés egyes helyeken nem volt kedvező, mégis káposztában is elegendő mennyiség áll rendelkezésre, egész tavaszig lesz friss káposzta, a főváros csak a tavasszal hozza majd forgalomba a savanyított káposztát, amelyből száz vaggonnal tessék el. Tavaly is ekkora mennyiség állott rendelkezésre. Répát az idén nem savanyított be a főváros, mert a budapestiek nem szeretik. Sárgarépából és petrezselyemből szintén elegendő lesz a rendelkezésre álló mennyiség. A Hatósági Zöldségárusítás már százötven vagon téli almát kötött le, de még további mennyiséget fog lekötöni. A főváros egyébként már most is árusít almát, negyven fillérrel olcsóbban a maximális ránál. Szilvából is nagyobb mennyiség érkezik majd a fővárosba, mert az idén kielégítő volt a szilvatermés.